

SöderS guide om diskriminering

Om trakasserier, sexuella
trakasserier och kränkande
behandling vid Södertörns
högskola

SöderS guide om diskriminering

Om trakasserier, sexuella
trakasserier och kränkande
behandling vid Södertörns
högskola

Version 1 2025-11-10

© 2025 SöderS

Södertörns högskolas studentkår
org.nr 802402-2157

Alfred Nobels allé 9
141 89 Huddinge

www.soders.nu

08-580 000 25
info@soders.nu

Text

Isabella Blomstrand
Ronja Pedersen

Illustration och layout

Eva Gauffin

Om broschyren	4
Vad innebär diskriminering ?	5
De sju diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen	6
Olika former av diskriminering	7
Vad innebär trakasserier ?	8
Vad innebär sexuella trakasserier ?	9
Vad innebär kränkande behandling ?	10
Vad innebär kränkande särbehandling ?	11
För dig som <u>blivit utsatt</u>	12
För dig som utsatt <u>annan</u>	13
För dig som forskarstuderande	14
Södertörns högskolas ansvar	16
Utredningsprocessen	17
Förebyggande åtgärder	18
Insyn och granskning	19
Förebyggande åtgärder: nu och i framtiden	20
Kontaktuppgifter till stödfunktioner	22
Relevanta dokument och lagar	23

Om broschyren

Den här broschyren innehåller information om **diskriminering, kränkande behandling, trakasserier** och **sexuella trakasserier**, och vänder sig främst till dig som är:

- student och forskarstudent och har blivit utsatt
- student och forskarstudent och har utsatt någon annan
- anställd och misstänker att en student blivit utsatt eller utsatt någon

Den vänder sig också till dig som vill lära dig mer om högskolans arbete och ansvar rörande diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Vad innebär diskriminering?

Diskriminering är ett ord som till vardags brukar användas för att beskriva **orättvis behandling** där man gjort skillnad på människor på grund av exempelvis deras personliga egenskaper eller identiteter.

För att en händelse ska klassas som diskriminering enligt diskrimineringslagen krävs det att:

- En person har blivit missgynnad eller kränkt.
- Det finns ett samband med en diskrimineringsgrund (sexuella trakasserier kräver inte detta samband).
- Händelsen skedde i samhällsområden där lagen gäller, till exempel högskola och universitet.¹

Som student på Södertörn högskola skyddas du av diskrimineringslagen om du exempelvis skulle utsättas för trakasserier av någon annan student eller en lärare på högskolan. Södertörns högskola har en skyldighet att utreda sådana händelser.

¹ DO. (2023). Berättelser om utsatthet. En analys av diskriminering som har samband med flera diskrimineringsgrunder.

Viktigt att komma ihåg!

Även om lagen har en snäv definition av diskriminering så kan en fortfarande uppleva sig ha blivit illa behandlad och det ska då tas på allvar. Det kan exempelvis handla om kränkande behandling som inte går att koppla till en diskrimineringsgrund. Södertörns högskola har en skyldighet att utreda sådana händelser. Se sida 16 för att läsa mer om detta.

De sju diskriminerings- grunderna enligt **diskrimineringslagen**²

Etnisk tillhörighet – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av hudfärg, etniskt eller nationellt ursprung eller på grund av sitt språk.

Religion eller annan trosuppfattning – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av sin religion eller trosuppfattning.

Funktionsnedsättning – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av varaktiga begränsningar i sin fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga förmåga.

Kön – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av att personen inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av att personen är homo-, bi- eller heterosexuell.

Ålder – att bli sämre eller annorlunda behandlad på grund av sin ålder.

² DO. (2025). *Diskrimineringsgrunder*.

Olika former av diskriminering

Det finns sex olika former av diskriminering enligt lagen.

I broschyren hittar du information om trakasserier och sexuella trakasserier. För att läsa mer om de andra formerna av diskriminering i en högskolemiljö, kan du besöka DO:s webbsida³.

1

Direkt diskriminering

2

Indirekt diskriminering

3

Bristande tillgänglighet

4

Instruktioner att diskriminera

5

Trakasserier

6

Sexuella trakasserier

³ DO. (u.å). *Olika former av diskriminering*.

Vad innebär **trakasserier**?

Trakasserier är ett **agerande där någons värdighet kränks** och har ett samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Det kan handla om kommentarer som är förlöjligande eller förnedrande om någons utseende, beteende eller generaliseringar om egenskaper. Det kan även handla om kränkande bilder, eller att någon exempelvis visslar, stirrar eller gör kränkande gester.

Exempel på trakasserier på högskolan skulle kunna vara att:

- En lärare säger till en student att hen kommer att ha svårt att klara utbildningen på grund av studentens ADHD-diagnos.
- En student pratar på ett generaliserande och nedvärderande sätt om homosexuella personer under ett undervisningstillfälle.
- En kursare använder generaliserande och nedsättande uttryck om din etnicitet i samband med en gruppuppgift.

För att det ska vara fråga om trakasserier ska beteendet vara **oönskat**. Det är den utsatte som avgör om beteendet eller handlingarna är oönskade och kränkande. Den som trakasserar måste även ha insikt om att hens beteende kränker någon på ett vis som kan utgöra trakasserier. Den trakasserade kan därför behöva göra klart för den som trakasserar att beteendet upplevs som kränkande.

Vad innebär sexuella trakasserier?

Sexuella trakasserier är ett **uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet**. Det kan handla om ovälkomna förslag, fysisk beröring eller att någon till exempel stirrar, gestikulerar eller visar pornografiska bilder.

Exempel på sexuella trakasserier på högskolan skulle kunna vara att:

- En lärare antyder att en student kan få bättre betyg om hen går med på en dejt eller annan sexuell handling.
- En student börjar visa pornografiskt material för en annan student när de arbetar med en gruppuppgift på högskolan.
- En anställd uttrycker kränkande kommentarer av sexuell karaktär mot en student.

Vad innebär kränkande behandling?

Om du under dina studier upplever att du blivit **illa behandlad** av en annan student eller lärare, utan att det finns samband med en diskrimineringsgrund, kan det handla om kränkande behandling. Högskolan har ett ansvar att sådana händelser utreds på samma vis som upplevelser av trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering.

Exempel på vad som skulle kunna vara kränkande behandling:

- I ett grupparbete bokat övriga gruppdeltagare vid upprepade tillfällen in gruppträffar utan att du får kännedom om detta.
- Kursansvarig i den nya kursen du läser uttrycker att du kommer få det tufft att klara av din utbildning eftersom du inte verkar hänga med; detta trots att du hittills klarat av tidigare kurser.
- Efter ett föreläsningstillfälle uttrycker en medstudent att du stör undervisningen med så många frågor och att du borde läsa kurslitteraturen.

Viktigt att komma ihåg!

Det är du som är utsatt som avgör om du upplevt ett beteende som kränkande.

Vad innebär kränkande särbehandling?

Med kränkande särbehandling avses **återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar** som kan leda till att en person exkluderas från arbetsplatsens gemenskap.

Kränkande särbehandling definieras i föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4), och i denna broschyr omfattas endast studenter som gör praktik eller VFU. Högskolan som utbildningsanordnare är ansvarig för studenternas studiemiljö, även under praktik och VFU. De är därmed skyldiga att utreda om en student utsatts för diskriminering, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling vid sin praktik eller VFU.

För dig som blivit utsatt

Det är viktigt att komma ihåg att det är du som upplever dig utsatt som avgör om beteendet eller handlingen är ovälkommen. Det krävs inga bevis för att något har hänt utan högskolan har en skyldighet att utreda oavsett.

Följande kan du göra om du har blivit utsatt:

- Berätta för en lärare som du har förtroende för.
- Dokumentera det som hänt: tid, plats och hur du kände. Detta kan vara till hjälp vid en eventuell utredning.
- Ta stöd av någon du har förtroende för och/eller boka samtalsstöd med högskolans kurator eller studenthälsan.
- Kontakta högskolans likabehandlingshandläggare vid frågor om utredning.
- Kontakta studentkåren SöderS student-och doktorandombud för stöd vid utredning.

Om möjligt kan du informera den som har utsatt eller utsätter dig att du upplever dig kränkt eller trakasserad, och att du vill att beteendet upphör. Du kan också be någon annan som du är trygg med att uppmärksamma personen om detta.

Om en anställd har utsatt en student för kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier riskerar den anställda att få en varning, att bli omplacerad eller vid allvarliga fall att bli uppsagd.

Viktigt att komma ihåg!

I diskrimineringslagen finns ett förbud mot represalier. Det innebär att du som anmält diskriminering har ett lagskydd mot att bli bestraffad. Därav är det ett lagbrott att bli bestraffad eller få negativa åtgärder av någon till följd av anmälan eller utredning.

För dig som **utsatt** annan

Att utsätta en annan person för trakasserier eller sexuella trakasserier på Södertörns högskola är ett brott mot diskrimineringslagen. Det innebär att en student som har utsatt en annan student eller en anställd vid högskolan för trakasserier eller sexuella trakasserier riskerar en **disciplinär åtgärd**; det kan vara bland annat en varning eller avstängning från studierna upp till sex månader.

Om du själv har utsatt en annan student kan du göra följande:

- Ta ansvar för ditt agerande och be om ursäkt till den du har utsatt.
- Ta kontakt med någon av högskolans stödfunktioner (se sida 22).
- Vid disciplinmälan; kontakta högskolans disciplinhandläggare för frågor om processen.

Om du bevittnat att en annan student utsatt någon kan du göra följande:

- Markera att beteendet inte är okej.
- Prata med studenten som blivit utsatt och föreslå att ni ska uppmärksamma en lärare/anställd på situationen.
- Informera att det finns stöd att få på högskolan till den som blivit utsatt.

Att reflektera över...

- **Hur skulle du vilja agera** om du såg någon bli utsatt?
- **Hur skulle du vilja att någon annan agerade** om du blev utsatt på högskolan?

För dig som forskarstuderande

Forskarstuderande (doktorander) är både **studenter och anställda**. Om du som forskarstuderande har blivit utsatt för kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier, tillämpas den rutin som gäller för anställda. Södertörns högskola ansvarar för att utreda om de får kännedom om att en medarbetare har utsatts.

Det innebär följande om du har blivit utsatt:

Samtal genomförs med din chef tillsammans med en HR-specialist där du får berätta om det som hänt.

HR-avdelningen gör en förstudie för att ta reda på om händelserna kan handla om kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Med utgångspunkt i förstudien beslutar HR-chefen om det ska genomföras en utredning eller om situationen kan lösas på andra vis, som exempelvis medling.

Vid en utredning träffas utredaren och alla inblandade för samtal. Därefter bedöms det om det förekommit kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Efter utredningen får du ett utredningsbesked där följande ska framgå: händelseförloppet, utredarens bedömning, eventuella åtgärder samt hur de ska följas upp.

Din chef ansvarar för att åtgärderna följs upp och att förhindra fortsatt kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier.⁶

⁶ Se dokumentet: Riktlinjer för hantering av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Forskarstuderande kan vända sig till **SöderS student- och doktorandombud** för stöd.

Ombudet har ingen anmälningsskyldighet.

Kom ihåg!

Enligt diskrimineringslagen är det förbjudet för arbetsgivare att ge repressalier efter en anmälan.

Södertörns högskolas ansvar

Vad är högskolans ansvar om de får reda på att en student upplevt sig trakasserad, behandlad på ett kränkande vis och/eller misstänker diskriminering?

1. Utreda

Högskolan är skyldiga att utreda så snart de får kännedom om att en student eller blivande student upplever sig utsatt och ska agera skyndsamt. Det behövs varken finnas en skriftlig anmälan eller något som visar att trakasserier, sexuella trakasserier eller annan kränkande behandling har förekommit för att inleda en utredning.

2. Åtgärda

Högskolan ska föreslå åtgärder som syftar till att trakasserier ska upphöra. Vilka åtgärder som krävs i ett specifikt fall beror på vad utredningen visar. Det kan handla om allt från samtal till disciplinära åtgärder.

3. Följa upp

Ett par veckor efter vidtagna åtgärder **ska högskolan följa upp dessa** genom samtal med de inblandade i ärendet. Visar det sig att åtgärderna varit otillräckliga ska högskolan överväga ytterligare åtgärder. Dessa ska därefter vidtas omgående.⁴

⁴ Rutiner och åtgärder vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling för studenter vid Södertörns högskola

Utredningsprocessen

Hur går högskolan vidare efter att en student uppmärksammat om trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering?

1. Anmälan upprättas

Efter att en student uppmärksammat en anställd om att hen upplevt trakasserier eller kränkande behandling och misstänker diskriminering ska anmälan skickas till registrator. En student som själv vill göra en formell anmälan ska skicka den till rektor.

2. Utredning startar

Prefekt eller avdelningschef ansvarar för att utredningen startar. Uppdraget kan ges till en annan anställd på institutionen.

3. Samtal hålls

Samtal ska hållas enskilt med berörda parter. Det innebär:

- Samtal med den som blivit utsatt
- Samtal med den som har utsatt
- Samtal med eventuella vittnen

4. Beslut om åtgärder

Utredningen ska dokumenteras och det ska framgå vad som har inträffat samt de åtgärder som högskolan beslutar att vidta.

5. Uppföljning

Ett par veckor efter de beslutade åtgärderna ska de följas upp genom samtal med de berörda parterna. Om det finns ett behov av ytterligare åtgärder ska dessa vidtas omedelbart.⁵

⁵ Se dokumentet: *Rutiner och åtgärder vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling för studenter vid Södertörns högskola.*

Kom ihåg att du kan ta stöd av SöderS student- och doktorandombud under hela processen!

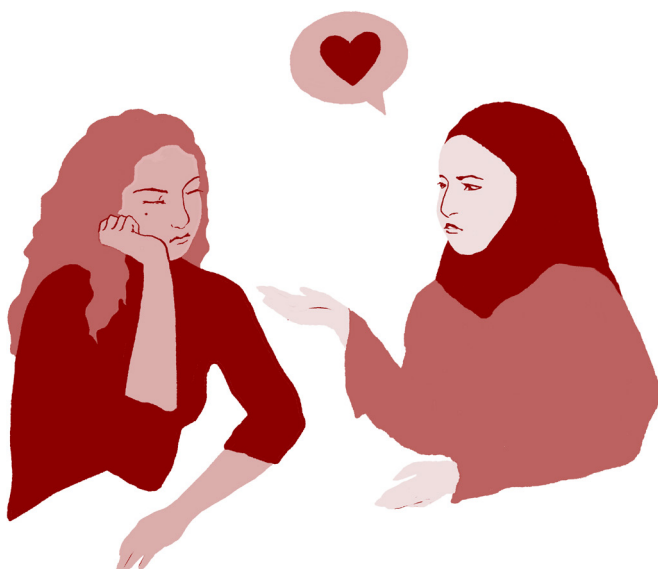
Förebyggande åtgärder

Högskolan är ansvariga för studenters arbetsmiljö och ska arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter och förebygga diskriminering.

Det arbetet kallas aktiva åtgärder och ska genomföras inom följande fem områden:

- antagning och rekrytering
- undervisningsformer och organisering av utbildningen
- examinationer och bedömningar
- studiemiljö
- studier och föräldraskap

För mer information, kontakta högskolans likabehandlingshandläggare.

Insyn och granskning

För dig som vill **få en insyn** och **granska** högskolans arbetsmiljö- och antidiskrimineringsarbete.

Läs igenom högskolans styrdokument:

Riktlinjer och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete vid Södertörns högskola

Högskoleövergripande handlingsplan för arbetsmiljö och lika villkor

Södertörns högskolas arbete med aktiva åtgärder för studenter

- **Finns det några brister** i styrdokumenteten?
- **Har du några synpunkter** och tycker att den kan göras bättre?

Vid synpunkter, ta kontakt med Södertörns högskolas likabehandlingshandläggare, ditt lokala studerandeskyddsombud eller arbetsmiljöombud.

Förebyggande åtgärder: nu och i framtiden

Utbilda med långsiktiga perspektiv!

Enstaka insatser får sällan långsiktiga effekter⁷, och därmed bör Södertörns högskola kontinuerligt tillhandahålla utbildning för att öka medvetenheten om diskriminering, likavillkor för studenter, samt högskolans ansvar och hantering av diskrimineringsärenden. Stor vikt bör fästas vid interaktiva moment med diskussioner utifrån situationer, där förändringsförslag välkomnas, implementeras och följs upp.

Arbeta normkritiskt!

Normer, fördomar och stereotyper gör att vi, ofta omedvetet, föreställer oss individens egenskaper utifrån personens grupptillhörighet. Det är därmed viktigt att bli medveten om och motverka stereotypa föreställningar baserade på kön, könsidentitet, könsuttryck, etnicitet, religion, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Genom att arbeta normkritiskt i kollegiet och granska de normer och maktstrukturer som kan leda/leder till exkludering kan vi skapa en inkluderande arbetsmiljö och främja lika villkor för studenter och anställda.

DO tipsar om att ställa sig följande frågor:

- **Finns det situationer** då det talas om ett "vi och dom" på högskolan?
- **Finns det föreställningar och uppfattningar** om studenter med visst könsuttryck, viss könsidentitet, etnisk tillhörighet, religions- eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder?
- **Finns det normer** för hur studenter och kollegor ska vara och uppträda som påverkar ditt bemötande av dem?⁸

Kom ihåg att reflektera över lösningsförslag i samband med frågorna. För tips hur ni kan arbeta normkritiskt för att förebygga diskriminering och främja lika villkor, se: DO:s e-guide för studenter rätt i högskolan.

⁷ DO. *Förutsättningar för framgång*. (2025).

⁸ DO. *Bli medveten om dina normer*. (2025).

Kontaktuppgifter till **stödfunktioner** på Södertörns högskola

SöderS student- och doktorandombud
studentombud@soders.nu

Likabehandlingshandläggare
likabehandling@sh.se

Kurator
kurator@sh.se

Studenthälsan
Scanna QR-koden nedan.

Kika även in www.soders.nu/kriskontakt!

Relevanta dokument och lagar

Dokument

Rutiner och åtgärder vid diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan kränkande behandling för studenter vid Södertörns högskola.

Riktlinjer för hantering av kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier.

Riktlinjer och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete vid Södertörns högskola.

Högskoleövergripande handlingsplan för arbetsmiljö och lika villkor 2024-2025.

Södertörns högskolas arbete med aktiva åtgärder för studenter 2024.

Lagar

Arbetsmiljölagen
(1977:1160)

Diskrimineringslagen
(2008:567)

Förvaltningslagen
(2017:900)

Högskolelagen
(1992:1434)

Lagen om offentlig anställning
(1994:260)

Högskoleförförordningen
(1993:100)

Organisatorisk och social arbetsmiljö
(AFS)

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLAS STUDENTKÅR

Alfred Nobels alle 9, 141 89 Huddinge

org.nr 802402-2157

